

Gemeente Amsterdam

Dienst Onderzoek en Statistiek

Nieuwe definitie allochtonen in Amsterdam

Waarom een nieuwe definitie

Vanaf 1994 hanteerde O+S de VNG-definitie voor het bepalen van etnische groepen. Deze definitie werd ook door de meeste andere gemeenten gehanteerd. In Amsterdam werden de volgende etnische groepen onderscheiden: Surinamers, Antillianen, Turken, Marokkanen, Zuid-Europeanen, personen uit 'overige niet-geïndustrialiseerde landen', personen uit 'geïndustrialiseerde landen' en Nederlanders.

Een belangrijk doel was om aandachtsgroepen te kunnen onderscheiden, de etnische minderheden. Het gaat daarbij om de eerste zes etnische groepen. Na meer dan 10 jaar blijkt de VNG-definitie steeds minder goed te voldoen. Zo worden de Zuid-Europeanen volgens deze definitie nog steeds tot de etnische minderheden gerekend. Er is echter al geruime tijd geen sociaal-economische achterstand meer van deze groep. Steeds vaker werden in onderzoeken en statistieken de Zuid-Europeanen daarom niet meer tot de aandachtgroepen gerekend. Dit betekende dat er geen eenduidige cijfers meer werden gehanteerd. Bij veel gemeenten ontstond daarom behoefte aan een nieuwe definitie die beter aansluit aan de realiteit. Tegelijkertijd blijft eenduidigheid gewenst, zodat iedereen dezelfde cijfers hanteert. Aangezien het CBS enige jaren geleden een nieuwe definitie heeft ontwikkeld die aan beide voorwaarden voldoet, heeft O+S in overleg met het VNG besloten om de CBS-definitie over te nemen. Ook veel andere gemeenten zullen hiertoe overgaan.

De nieuwe indeling

Volgens de nieuwe definitie is een allochtoon iemand waarvan minimaal één van de ouders in het buitenland is geboren. De eerste generatie allochtonen bestaat uit personen die zelf ook in het buitenland zijn geboren. De tweede generatie bestaat uit personen die in Nederland zijn geboren. In tegenstelling tot de oude definitie wordt niet meer gesproken over de etniciteit maar over de herkomst van een persoon. De herkomst van de eerste generatie wordt bepaald door het geboorteland van de persoon. De herkomst van de tweede generatie wordt bepaald door het geboorteland van de moeder als de moeder in het buitenland is geboren. Als de moeder in Nederland is geboren, is het geboorteland van de vader bepalend.

De allochtonen worden onderverdeeld in westerse allochtonen en niet-westerse allochtonen. Dit onderscheid wordt bepaald aan de hand van de herkomst. Allochtonen uit Europa¹, Noord-Amerika, Australië, Japan en Indonesië/Nederlands-Indië worden gerekend tot de westerse allochtonen. Hierbij wordt van volledige werelddelen uitgegaan, met uitzondering van Japan en Indonesië/Nederlands-Indië. De overigen worden gerekend tot de niet-westerse allochtonen. De niet-westerse allochtonen worden verder onderverdeeld in Surinamers, Antillianen, Turken, Marokkanen en personen uit de 'overige niet-westerse landen'.

---

¹ De gehele voormalige Sovjet-Unie wordt tot Europa gerekend.

Verschil met de oude definitie

In de oude definitie was iemand ook allochtoon als beide ouders in Nederland waren geboren, maar de persoon zelf in het buitenland geboren was. Volgens de nieuwe definitie zijn dat autochtonen. Het gaat daarbij vaak om diplomatenkinderen of kinderen van Nederlandse expats.

Een tweede verschil is dat het geboorteland van de moeder voorgaat boven die van de vader als de moeder in het buitenland is geboren. In de oude definitie gaat het geboorteland van de vader voor als die uit een niet-geïndustrialiseerde land komt.

Een volgend verschil bestaat in de groeperingen. Allereerst is de naamgeving anders. In plaats van Nederlanders onderscheiden we autochtonen, in plaats van etnische minderheden onderscheiden we niet-westerse allochtonen en in plaats van personen uit geïndustrialiseerde landen onderscheiden we westerse allochtonen. Bij de verdere onderverdeling van de niet-westerse allochtonen wordt de restgroep groep 'overige niet-westerse allochtonen' onderscheiden' in plaats van 'overige buitenlanders uit niet-geïndustrialiseerde landen'.

De westerse allochtonen bestaan nu uit personen uit geheel Europa. Dat wil zeggen inclusief Zuid- en Oost-Europa, die beide volgens de oude definitie tot de etnische minderheden werden gerekend.

De Zuid-Europeanen werden in de oude definitie nog als aparte groep onderscheiden. In de nieuwe definitie wordt ze niet meer apart onderscheiden. De Oost-Europeanen werden in de oude definitie tot de 'overige niet-geïndustrialiseerde landen' gerekend.

Tenslotte wordt er in de nieuwe definitie geen onderscheid meer gemaakt tussen Indonesië en Nederlands-Indië. Personen met herkomst Indonesië worden in de nieuwe definitie tot de westerse allochtonen gerekend, terwijl ze in de oude definitie tot de 'overige niet-geïndustrialiseerde landen' werden gerekend.

De Amsterdamse bevolking naar herkomstgroepering

Door de nieuwe definitie is het aantal allochtonen in Amsterdam circa 7.000 lager dan volgens de oude definitie, waardoor het aantal autochtonen 7.000 hoger is. Het verschil wordt veroorzaakt door de andere indeling van diplomatenkinderen en kinderen van expats.

De nieuwe indeling in westerse en niet-westerse allochtonen verschilt sterk met de oude indeling in personen uit de geïndustrialiseerde landen en etnische minderheden. Het aantal westerse allochtonen is in de nieuwe definitie circa 33.000 hoger dan het aantal personen uit de geïndustrialiseerde landen, vooral omdat de Zuid- en Oost-Europeanen nu worden meegerekend.

Het aantal niet-westerse allochtonen is in 2006 circa 40.000 lager dan het aantal etnische minderheden. Het grootste deel werd eveneens veroorzaakt door de nieuwe indeling van de Zuid- en Oost-Europeanen. Het aantal niet-westerse allochtonen is 255.000, dat is 34,3% van de bevolking.

Het aandeel etnische minderheden was met 39,7% aanzienlijk hoger.

Voor de herkomstgroepen die niet zijn samengevoegd zijn de verschillen klein. Dit betekent dat de aantallen Surinamers, Antillianen, Turken en Marokkanen in beide definities vrijwel gelijk zijn.

Nieuwe definitie allochtonen in Amsterdam

Bevolking naar herkomstgroepering volgens de oude en nieuwe definitie, 1 januari 2006

etnische groepen (oude definitie)	herkomstgroepering (nieuwe definitie)	oude definitie		nieuwe definitie	
		abs.	%	abs.	%
Surinamers	Surinamers	70.189	9,4	69.645	9,4
Antillianen	Antillianen	11.847	1,6	11.360	1,5
Turken	Turken	38.620	5,2	38.337	5,2
Marokkanen	Marokkanen	65.863	8,9	65.426	8,8
Zuid-Europeanen		17.933	2,4		
Overige niet-geïndustrialiseerde landen	overige niet-westerse allochtonen	90.283	12,2	70.401	9,5
totaal etnische minderheden	totaal niet-westerse allochtonen	294.735	39,7	255.169	34,3
geïndustrialiseerde landen	westerse allochtonen	72.224	9,7	105.112	14,1
Nederlanders	autochtonen	376.068	50,6	382.746	51,5
Totaal	totaal	743.027	100	743.027	100

bron: O+S

Verschillen per stadsdeel

Gemiddeld is het aandeel niet-westerse allochtonen volgens de nieuwe definitie ruim 5% lager dan het aandeel etnische minderheden volgens de oude definitie. Per stadsdeel kunnen de verschillen echter groter of kleiner zijn. Vooral in de oude delen van de stad, zoals het Centrum en Oud-West, is het verschil groter. Aan de rand van de stad, zoals in de Westelijke Tuinsteden en Zuidoost, is het verschil veel kleiner.

Etnische minderheden en niet-westerse allochtonen per stadsdeel, 1 januari 2006 (procenten)

stadsdeel	oude definitie	nieuwe definitie	verschil
	etnische minderheden	niet-westerse allochtonen	procentpunten
Centrum	20,8	14,2	-6,6
Westpoort	20,0	9,6	-10,4
Westerpark	35,5	29,2	-6,3
Oud-West	26,1	19,3	-6,8
Zeeburg	47,0	41,8	-5,2
Bos en Lommer	60,7	55,9	-4,9
De Baarsjes	42,6	36,3	-6,3
Amsterdam-Noord	38,6	34,6	-4,0
Geuzenveld-Slotermeer	60,0	55,8	-4,2
Osdorp	46,6	42,2	-4,4
Slotervaart	46,3	41,4	-4,9
Zuidoost	66,7	62,7	-4,1
Oost/Watergraafsmeer	36,5	31,2	-5,3
Oud-Zuid	24,0	17,4	-6,5
ZuiderAmstel	20,0	14,1	-5,9
Totaal	39,7	34,3	-5,3

bron: O+S